

im ÇKDr. — c) N. pr. eines Mannes gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110. angeblichen Liedverfassers von RV. 9, 67. 73. 83. 107, der den Āṅgīrasa zugezählt wird. — d) pl. Bez. einer Klasse von Göttern im 14ten Manvantara VP. 269. BHĀG. P. 8, 13, 35. — 3) f. अा) N. verschiedener Pflanzen: *Basilienkraut* (तुलसी) ÇABDAM. im ÇKDr. *Gelbwurz* (हरिद्रा) und = अश्वात्थी RĪĀN. im ÇKDr. — b) N. pr. eines Flusses H. an. MBu. 6, 329 (VP. 183). — 4) adj. (f. अा) *reinigend*; *rein* (eig. und übertr.) AK. 2, 7, 44. 3, 2, 5. TRIK. 3, 3, 362. H. 1433 (vgl. den Schol.). H. an. MED. HALĀ. 1, 132. दधि SUGR. 1, 177, 8. 181, 19. 204, 2. °दर्भ R. 6, 96, 5. नाङ्गवी Spr. 1371. अम्भस् BHĀG. P. 5, 20, 22. महापवित्रा धृता राजाम् (Perlen) *reinigend* so v. a. *Unheil abwehrend* VARĀH. BRH. S. 82, 22. एताः (गावः) पुण्याः पवित्राश्च त्रिपु लोकेषु सत्तमाः MBu. 13, 3804. इदं पवित्रमाख्यानं पुण्यं वैदेशं संमितम् R. 1, 1, 94. पाशं *rein* (nicht verunreinigend) 62, 19. त्रीणि अाद्वे पवित्राणि दैविकित्तः कुतपस्तिताः M. 3, 235. त्रीणि देवाः पवित्राणि ब्राह्मणानामकल्पयन्। अदृष्टमद्भिर्निर्णितं यच्च वाचा प्रशस्यते ॥ 3, 127. पवित्रं उष्यतीत्येतद्धर्मतो नोपपद्यते 10, 102. अमोसादी सदा च स्यात्पवित्रश्च सदा भवेत् MBu. 12, 8010 (vgl. u. पवित्रिन्). कुशास्तरं KATHĀS. 22, 196. खुर्यासपवित्रपांशु RAGH. 2, 2. °कीर्ति DĪRĀTAS. 67, 10. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 6, 16. °योनि Spr. 870. वाग्भिः पवित्रभिः BHĀG. P. 7, 10, 24. अतिपवित्रं स्थानम् PRAB. 21, 14. अयपवित्रो सुराम् 39, 12. सारमेयो ऽपवित्रः PAÑĒĀT. 169, 17. अयपवित्रः पवित्रो वा सर्ववस्थो गतो ऽपि वा । यः स्मरेत्पुण्डरीकाक्षं सबाह्याभ्यन्तरः प्रुचिः ॥ SMṚTI im ÇKDr. u. अयपवित्र. — Vgl. अतः°, अर्द्र°.

पवित्रक (von पवित्र) 1) n. *Siebchen* AK. 1, 2, 8, 16. Schol. zu KĀTJ. ÇR. 302, 10. Am Ende eines comp.: भाङ्गने सपवित्रके *in einem Gefässe mit Darbha-Gras* JĀĒN. 1, 230. एकादिष्टे देवहीनमेकार्षिकपवित्रकम् *mit einem Argha und einem Gefässe* (STENZLER) 250. MĀRK. P. 30, 13; vgl. पवित्र = अर्घोपकरण oben u. पवित्र 1. am Ende. — 2) m. N. verschiedener *heiliger Gewächse*: *Poa cynosuroides* Retz. (कुश); *Artemista indica* (द्रमनक); *Ficus religiosa* Līn.; *Ficus glomerata* RĪĀN. im ÇKDr.

पवित्रता (wie eben) f. *Reinheit*: क्रियते तत्कौरैः स्पर्शाङ्गलादीनां पवित्रता MĀRK. P. 78, 10. RĪĀG-TAR. 6, 295.

पवित्रत्व (wie eben) n. nom. abstr. von पवित्र n. KĀTJ. 14, 7. PAÑĒĀV. BR. 18, 9, 15.

पवित्रधान्य (प° + धा°) n. *Gerste* RĪĀN. im ÇKDr.

पवित्रपति (प° + प°) m. *Herr des Pavitra* VS. 4, 4.

पवित्रपाणि (प° + पा°) 1) adj. *reine Hände habend* (STENZLER) oder *Darbha-Gras in der Hand haltend* JĀĒN. 1, 226. — 2) m. N. pr. eines alten Weisen MBu. 2, 110. 293.

पवित्रपूत (प° + पूत) adj. *durch die Sethe geläutert*: सर्वे सोमाः पवित्रपूताः ÇAT. Br. 4, 1, 8, 4. VS. 4, 4.

पवित्रपु (von पवित्र), °पति *reinigen*: मा पवित्रपु KATHĀS. 2, 28. ÇATR. 14, 78. पवित्रितं *gereinigt* ÇABDAM. im ÇKDr. BRAHMA-P. in Verz. d. Oxf. H. 18, a, 32. 19, b, 9. H. 15, Sch.

पवित्ररथ (प° + रथ) adj. *die Sethe zum Wagen habend*, vom Soma RV. 9, 83, 5. 86, 40.

पवित्रवत् (von पवित्र) 1) adj. *mit einem Läuterungsmittel* —, mit

einer Sethe (oder was dessen Stelle vertritt, z. B. Darbha-Gräser) *versehen*; *läuternd*, *reinigend*: पवित्रवत्तः परि वाचमासते RV. 9, 73, 7. 10, 27, 17. Beiw. des Agni At. Br. 7, 9. स वद्विः पुत्रः पित्रोः पवित्रवान्पुनाति धीरो भुवनानि मायया RV. 1, 160, 3. सोमाः पवित्रवत्तो अतरन् *in der Sethe befindlich* 9, 101, 4. पवित्रवत्तो ऽन्ये ग्रहा गृह्यन्ते TS. 6, 4, 3, 3. पवित्रवति संवपति पात्र्यो पवित्रे अयधाय ÇAT. Br. 1, 2, 2, 1. 2, 3, 2, 4. ÇĀÑĀ. ÇR. 1, 12, 8. पाणी पवित्रवत्तो Darbha-Gräser *haltend* ĀÇV. GRH. 3, 2. — 2) f. °वती N. pr. eines Flusses BHĀG. P. 5, 20, 22.

पवित्ररोपण (प° + ओरो°) n. *das Aufsetzen des Läuterungsmittels, das Umhängen der heiligen Schnur um das Bild des Kṛṣṇa*, N. eines Festtages am 12ten Tage in der lichten Hälfte des Çrāvaṇa, ÇKDr.

पवित्ररोक्षण (प° + ओरो°) n. *das Aufsetzen des Läuterungsmittels, das Umhängen der heiligen Schnur*, N. eines Festtages zu Ehren der Durgā am 8ten Tage der lichten Hälfte des Çrāvaṇa oder Āshāḍha, ÇKDr. PAÑĒĀT. 34, 18.

पवित्रित s. u. पवित्रपु.

पवित्रिन् (von पवित्र) adj. *läuternd, reinigend*; *rein*: अर्भवंशामृतस्पर्शाद्भास्ते ऽथ पवित्रिणाः MBu. 1, 1543. अमृताशी सदा च स्यात्पवित्रि च सदा भवेत् 13, 4403. 4407; vgl. u. पवित्र 4.

पवित्रिकार (पवित्र + 1. कार्) *läutern, reinigen*: यत्राश्रमपदानि — सर्तिप्रवरा सर्वतः पवित्रिकोरिति BHĀG. P. 5, 7, 9. लया (लोकाः) पवित्रिक्रियते MBu. 3, 168. °कृत ÇĀNTIC. 4, 11. PAÑĒĀT. 191, 14.

पवित्रिभू (पवित्र + भू) *rein werden*: °भूय Z. d. d. m. G. 14, 872, 11.

पविन्द m. N. pr. eines Mannes gaṇa अश्वादि zu P. 4, 1, 110.

पविमत् (von पवि) adj. *पविमन्महासाम शर्वस्य, रुद्रस्य, तुरस्य, मृत्योः* Namen von Sāman Ind. St. 3, 222, b.

पवीतरु s. पवितरु.

पवीनसं (पवि + नस) adj. *der eine Nase wie eine Lanzenspitze hat*; m. Bez. eines Dämons AV. 8, 6, 24.

पवीर (von पवि) n. *eine Waffe mit metallener Spitze*: *Lanze, Speer* NĪR. 12, 30.

पवीरव (von पवीर) 1) adj. *mit metallener Schar versehen*, von einem Pfluge TS. 4, 2, 5, 3. — 2) m. (nach Śā. so v. a. कुलिश oder कुलिशशब्द) *Donnerkeil* RV. 1, 174, 4.

पवीरवत् adj. (wie eben) *mit einem Stachel (Speer) bewaffnet* NĪR. 12, 30. यो जनोन्मद्विषां ऽवातितस्थौ पवीरवान् RV. 10, 60, 3. *mit metallener Schar versehen*, von einem Pfluge VS. 12, 71. — Vgl. ष°.

पवीरु (von पवि) m. 1) wohl *Blitzgeschoss, Donnerkeil*. — 2) N. pr. eines Mannes: तिरश्चिर्दयं रूषमि पवीरुवि तुभ्येतो अयते रयिः VALĀKH. 3, 9. — Vgl. पावीरवी.

पव्या (von पू) f. *Läuterung*: पवमान् मन्वर्षो वि धावसि सूरा न चित्रे अव्ययानि पव्यया RV. 9, 86, 34. — Vgl. पवा u. पव.

1. पम्, स्पम्; von der geschwächten Wurzel nur die Präsens-Formen, von der vollen Wurzel die übrigen Tempora und das caus., aber nur in der älteren Sprache. पश्यति P. 7, 3, 78. VOP. 8, 70; पस्पेशे (पस्पशाते P. 7, 3, 87, Vārtt. 1); अस्पष्ट; das partic. स्पष्ट s. bes. act. med. *sehen, erblicken, wahrnehmen, erschauen, beschauen*; med. auch *an sich sehen, erleben*: तद्विज्ञौः परम् पदं सदा पश्यति सूरयः RV. 1, 22, 20.